

Dosarul nr. 3ra-1218/2022
2-19106237-01-3ra-25112022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Sîrbu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilie,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Nedelcu Tatiana, Nedelcu Ilie, Nedelcu Ilie Ilie, Nedelcu Denis Ilie și Nedelcu Inna
împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău
(Agenția Servicii Publice), Tîmcova Ala și Temcova Ana cu privire la obligarea
demolării construcției,

împotriva deciziei din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea de apel depusă de Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilie și a fost
menținută hotărârea din 14 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 07 decembrie 2018, Nedelcu Tatiana, Nedelcu Ilie, Nedelcu Ilie Ilie, Nedelcu
Denis Ilie și Nedelcu Inna au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei
municipiului Chișinău, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău (Agenția Servicii Publice),
Tîmcova Ala și Temcova Ana cu privire la obligarea demolării construcției (f.d.2,
vol.I).

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, sunt proprietari și dețin în posesie
casa de locuit din stradela Xxxxxx din mun. Chișinău, sectorul Centru. Conform
concluziei expertizei tehnice nr. 089 din 19 martie 2018 a expertului licențiat cu dreptul
de apărare în instanțele de judecată, efectuată de Achimov Anatolii, împotriva
reclamanților a fost întreprinse acțiuni de avariere a proprietății imobile, casei de locuit
din stradela Xxxxxx, sectorul Centru, mun. Chișinău, prin acapararea lotului de pământ
municipal cu numărul cadastral xxxxxx adiacent casei private de locuit ce le aparține cu
drept de proprietate reclamanților, și prin construirea unei construcții cu trei etaje și

mansardă de către cetățenii Tîmcova Ala și Temcova Ana, care sunt proprietarii casei de locuit din municipiul Chișinău, strada Xxxxxx, sectorul Botanica.

Au solicitat reclamanții obligarea Primăriei municipiului Chișinău să demoleze construcția edificată de Temcova Ana pe lotul de pământ care constituie proprietate municipală și este adiacent casei de locuit ce aparține reclamanților situată în municipiul Chișinău, sectorul Centru, stradela Xxxxxx cu numărul cadastral xxxxxx.

Prin hotărârea din 14 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Nedelcu Tatiana, Nedelcu Ilie, Nedelcu Ilie Ilie, Nedelcu Denis Ilie și Nedelcu Inna împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău (Agenția Servicii Publice), Tîmcova Ala și Temcova Ana cu privire la obligarea Primăriei municipiului Chișinău să demoleze construcția edificată de Tîmcova Ala și Temcova Ana pe lotul de pământ care constituie proprietate municipală și este adiacent casei de locuit ce aparține reclamanților pe adresa: municipiul Chișinău, MD-2001, sectorul Centru, stradela Xxxxxx cu numărul cadastral xxxxxx (f.d.13, 29-37, vol.III).

La 26 mai 2021 Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilie au recepționat copia dispozitivului hotărârii primei instanțe și la 07 iunie 2021 aceștia au depus cerere de apel nemotivată (f.d. 18-20, 24-27, vol. III).

La 06 iulie 2021 Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilie au recepționat hotărârea motivată a primei instanțe, iar la 12 iulie 2021 și 21 iulie 2021, Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilie au depus motivarea apelului, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d.48-51, 63, vol. III).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen, atât apelul nemotivat, cât și cel motivat al lui Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilie împotriva hotărârii din 14 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilie și a fost menținută hotărârea din 14 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 110, 111-118, vol. IV).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel s-a bazat pe articolele 219 alin. (1)-(3), 221 alin. (2), 220 alin. (1), 93 din Codul administrativ și a stabilit că potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile rezultă că, proprietar al terenului cu nr. cadastral xxxxxx cu suprafața de 0,1643, este Primăria mun. Chișinău. Temeiul înscrierii ca proprietar - Codul Funciar, decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 4/15 din 13 mai 2014, Legea Cadastrului, iar data înregistrării 30 decembrie 2005. Dar, respectivul lot se află în folosință comună a tuturor deținătorilor de construcții ce se află pe acest teren proporțional cotelor părți înregistrate la Agenția Servicii Publice, acordat în baza deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 6/10-2 din 09 octombrie 2008 „Cu privire la stabilirea dreptului de proprietate municipală asupra lotului de pământ aferent construcțiilor din str-la Xxxxxx (f.d.159, 162-verso, vol.II).

Astfel, pe terenul cu numărul cadastral xxxxxx din str-la Xxxxxx, este construcția cu nr. cadastral xxxxxx, ce aparține cu drept de proprietate privată comună după cum urmează: 1/10 cotă parte - Tîmcova Ala; 2/5 cotă parte – Temcova Ana, 1/4 cota-parte - Mușat Mihail și 1/4 cotă - parte - Nedelcu Tatiana.

La 13 mai 2014 Consiliul municipal Chișinău a adoptat decizia nr. 15 din 13 mai 2014 „Despre delimitarea terenurilor proprietate municipală din sectorul Centru”, care în temeiul pct. 1 din decizia nr. 4/15 din 13 mai 2014 a Consiliului municipal Chișinău „Despre delimitarea terenurilor proprietate municipală din sectorul Centru”, s-a aprobat terenurile proprietate municipală potrivit planurilor cadastrale (geometrice) abordate și s-au clasat pe domeniul public și privat. Conform anexei nr. 1 poziția 256 din decizia sus-menționată terenul cu nr. cadastral xxxxxx cu suprafața de 0,1643 constituie proprietate municipală din domeniul privat.

La 19 februarie 2018, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare al Consiliului municipal Chișinău, a exercitat un control privind folosirea rațională și după destinație a resurselor funciare din municipiul Chișinău și a emis actul de constatare nr. 07/2018 din 19 februarie 2018, în rezultatul căruia s-a constatat că coproprietarii imobilului/casei, fără a efectua coordonările respective cu serviciile abilitate și în lipsa deciziei Consiliului municipal Chișinău privind atribuirea terenului, au ocupat ilegal un lot de pământ proprietate municipală cu suprafața de circa 0,054 ha din str-la Xxxxxx mun. Chișinău. Pe terenul ocupat abuziv, este edificat un gard din lemn edificat neautorizat pe perimetrul terenului ocupat abuziv. Construcția menționată construită neautorizat a fost edificată în limitele de extindere a străzii (f.d.160, 16-verso, vol.II).

Completul specializat al instanței de apel a reținut că, la data de 19 octombrie 2018, reclamantii/apelanți au înregistrat la sediul Primăriei municipiului Chișinău cererea nr. 5889/1/18, prin care au solicitat autorității publice locale demolarea construcției efectuată de către Tîmcova Ala și Temcova Ana pe lotul de teren nr. cadastral xxxxxx, situat în mun. Chișinău, stradela Xxxxxx (f.d. 3-4, Vol. I). Iar, la data de 07 decembrie 2018, Nedelcu Tatiana, Nedelcu Ilie, Nedelcu Ilie Ilie, Nedelcu Denis Ilie și Nedelcu Inna au depus acțiune în contencios administrativ împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău (Agenția Servicii Publice), Tîmcova Ala și Temcova Ana cu privire la obligarea de a demola construcția (f.d.2, vol.I).

La acest capitol, Completul specializat al instanței de apel a conchis că circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin de către instanța de fond.

În virtutea prevederilor Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000 (în vigoare pînă la 01.04.2019), Completul specializat al instanței de apel a reținut art. 1, 3, 5 din Legea menționată, art. 10 alin. (1), 11, 31, 32, 119, 225 din Codul administrativ, art. 3 alin. (2), 29 alin. (2) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, art. 3, 6, 15 alin. (2) din Legea privind statului municipiului Chișinău nr. 136 din 17 iunie 2016, precum și prevederile Regulamentului privind modul de exercitare a controlului de stat al calității în construcții, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 360 din 25.06.1993, și a stabilit că Agenția pentru Supraveghere Tehnică are obligația de sistare a valabilității autorizațiilor de construire/demolare, eliberate de autoritățile administrației publice locale, în caz de

depistare a faptelor de încălcare a legislației în vigoare și a procedurii de eliberare și nu i poate fi imputată demolarea propriu zisă a construcției.

Prevederi similare sunt stipulate și de Regulamentul aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.1088 din 18.12.2017. Tot în acest sens, sunt prevederile art.4396 alin. (4) Cod Contravențional, care indică că demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor se execută de către contravenient pe cont propriu sau de către autoritățile administrației publice locale din contul proprietarului.

Reieșind din prevederile menționate supra în coraport cu materialele cauzei, Completul de judecată al instanței de apel a reținut că, instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia că, obligarea Primăriei municipiului Chișinău la demolarea unei construcții ar constitui o depășire a atribuțiilor instanței de contencios administrativ, fapt ce contravine legislației în vigoare. Or, potrivit art. 225 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de contencios administrativ nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității actului administrativ și a operațiunilor administrative care urmează a sta la baza emiterii acestuia.

Astfel, reieșind din cadrul legal precitat, raportat la materialele cauzei, Completul specializat al instanței de apel a ajuns la concluzia temeiniciei soluției instanței de fond, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de către Nedelcu Tatiana, Nedelcu Ilie, Nedelcu Ilie Ilie, Nedelcu Denis Ilie și Nedelcu Inna.

La 01 noiembrie 2022 Tatiana Nedelcu a recepționat copia deciziei motivate a instanței de apel și la 18 noiembrie 2022 Tatiana Nedelcu și Ilie Nedelcu au depus cerere de recurs motivată, solicitând admiterea acestuia, anularea deciziei din 14 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f.d.124-127, vol. VI).

În susținerea recursului recurenții a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată, prin faptul că au fost interpretate în mod eronat normele de drept material, procedurale și situația de fapt.

A susținut că instanțele de judecată prin hotărârile emise le-a încălcat dreptul de acces liber la justiție și dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La 01 noiembrie 2022 a fost notificată Tatianeii Nedelcu și Ilie Nedelcu decizia motivată a instanței de apel și la 18 noiembrie 2022 aceștia au depus cererea de recurs motivată, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare în primă instanță (f.d. 123, 124-127).

În condițiile enunțate, recursul nemotivat depus la 18 noiembrie 2022 este în termen.

La 28 noiembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Agenției Servicii Publice și Primăriei mun. Chișinău copia recursului motivat depus de Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilie cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, însă acesta pînă la examinarea admisibilității recursului nu și-a valorificat dreptul de a depune referință.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de recurs depusă de Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilie inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)- f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în

contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilie.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Nedelcu Tatiana și Nedelcu Ilie, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru